

WAALSE OVERHEIDSDIENST

[2024/203602]

28 MAART 2024. — Decreet over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen (1)

Het Waalse Parlement heeft aangenomen en Wij, Waalse Regering, bekrachtigen hetgeen volgt:

HOOFDSTUK 1. — *Algemene bepalingen*

Artikel 1. Dit decreet strekt tot de gedeeltelijke omzetting van:

1° richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad;

2° richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad (1);

Art. 2. Voor de toepassing van dit decreet en van zijn uitvoeringsbesluiten wordt verstaan onder:

1° het CO₂-netwerk: het netwerk van pijpleidingen en alle toebehoren, inclusief de bijbehorende pomp- en ontpanstations, bestemd voor het transport van CO₂ van de locaties van CO₂-uitstotende activiteiten of van de lokale CO₂-clusters naar:

a) verbindingen met gelijkwaardige vervoersnetten in andere gewesten, in andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte of in het Verenigd Koninkrijk; of

b) terminals voor vloeibaarmaking; of

c) CO₂-opslaglocaties; of locaties voor hergebruik van CO₂;

2° lokale CO₂-cluster: een net van pijpleidingen en alle toebehoren, inclusief de bijbehorende pomp- en ontpanstations, bestemd voor het vervoer van CO₂ in aanvulling op het CO₂-net of in beperkte mate ten opzichte van het CO₂-net, onder de voorwaarden bepaald door de Regering;

3° CO₂-netbeheerder: de rechtspersoon die het CO₂-net exploiteert en beheert;

4° beheerder van een lokale CO₂-cluster: de rechtspersoon die een lokale CO₂-cluster exploiteert en beheert;

5° een directe CO₂-leiding: een niet op het CO₂-net aangesloten pijpleiding voor het vervoer van CO₂ die een bedrijf dat CO₂-uitstotende activiteiten uitvoert, rechtstreeks verbindt met een locatie voor hergebruik van CO₂, een terminal voor vloeibaarmaking of een CO₂-opslaglocatie;

6° een locatie voor hergebruik van CO₂: een infrastructuur waar het geproduceerde en afgevangen CO₂ wordt verwerkt voor industriële of landbouwdoeleinden;

7° CO₂-opslaglocatie: een opslaglocatie erkend overeenkomstig Richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 200/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad;

8° terminal voor vloeibaarmaking: een infrastructuur waar CO₂ vloeibaar wordt gemaakt voor het vervoer ervan naar een CO₂-opslaglocatie of een locatie voor hergebruik van CO₂-hergebruiklocatie;

9° "CWaPE": de "Commission wallonne pour l'Energie" (Waalse Energiecommissie) bedoeld in het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt;

10° emissie-activiteit in een concurrerende sector: een CO₂-uitstotende activiteit die valt onder of krachtens artikel 1 van het decreet van 10 november 2004 tot invoering van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten, tot oprichting van een "Fonds wallon Kyoto" (Waal Kyotofonds) en betreffende de flexibiliteitsmechanismen van het

Protocol van Kyoto, met uitzondering van activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van een gereguleerd monopolie of een opdracht van openbaar belang en de categorie van het vervoer van broeikasgassen via pijpleidingen met het oog op hun opslag in een CO₂-opslaglocatie of met het oog op hun hergebruik;

11° ondersteunende diensten: diensten die nodig zijn om het CO₂-net of een lokale CO₂-cluster te exploiteren;

12° stroom van CO₂: een stroom van stoffen die voortkomt uit CO₂ afvangprocessen;

13° een lek: elk onopzettelijk vrijkomen van CO₂ uit CO₂-pijpleidingen.

HOOFDSTUK 2. — *Regulator voor de markt voor het vervoer van CO₂*

Art. 3. De Regulator voor de markt voor het vervoer van CO₂ via pijpleidingen, via het CO₂-net of via een lokale CO₂-cluster, is de CWaPE.

De CWaPE bevordert de transparantie en efficiëntie van de markt voor het vervoer van CO₂ in het Waalse Gewest.

De CWaPE de volgende opdrachten:

1° advies uitbrengen in de gevallen die in dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zijn bepaald;

2° het Parlement en de Regering adviseren en verslag uitbrengen over de ontwikkeling van de markt van het vervoer van CO₂ in het Waalse Gewest;

3° op eigen initiatief of op verzoek van de Regering studies of onderzoek uitvoeren met betrekking tot de ontwikkeling van een transparante en efficiënte markt voor het transport van CO₂;

4° de tariefmethodologie ontwikkelen en de tarieven goedkeuren overeenkomstig de richtlijnen vastgesteld in artikel 21;

5° erop toezien dat de CO₂-netbeheerder, de beheerder van de lokale CO₂-cluster of de exploitant van een directe CO₂-pijpleiding of een terminal van vloeibaarmaking, alsook, in voorkomend geval, de dochterondernemingen waaraan voornoemde actoren de dagelijkse uitbating van hun activiteiten hebben toevertrouwd, alle verplichtingen naleven die hen worden opgelegd door dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De CWaPE rapporteert aan de Regering over de taken die haar krachtens dit decreet zijn toevertrouwd, met uitsluiting van haar andere taken en de werking en organisatie van de CWaPE in het algemeen.

HOOFDSTUK 3. — *CO₂-netbeheerder en beheerder van een lokale CO₂-cluster*

Art. 4. § 1. Na advies van de CWaPE benoemt de regering een CO₂-netbeheerder voor een hernieuwbare periode van 20 jaar.

De Regering publiceert in het *Belgisch Staatsblad* een oproep tot kandidaatstelling voor de aanwijzing van de CO₂-netbeheerder.

In de oproep tot kandidaatstelling worden de procedures voor het indienen van de kandidaturen, de informatie die nodig is om de CWaPE in staat te stellen de kandidaturen te beoordelen en de Regering om de aanwijzing te doen, gespecificeerd.

Binnen zestig kalenderdagen na afloop van de aanvraagperiode brengt de CWaPE advies uit over elke aanwijzingsaanvraag.

De Regering bepaalt de verleningsprocedure.

§ 2. De aanwijzing van een CO₂-netbeheerder is gebaseerd op de volgende criteria:

1° de ervaring van de kandidaat met het beheer van een net voor het transport of de distributie van producten in gasvormige, vloeibare of andere toestand;

2° de technische, financiële en organisatorische capaciteit van de kandidaat;

3° het vermogen van de kandidaat om het evenwicht van het door hem geëxploiteerde net te verzekeren; 4° de ervaring van de aanvrager met het beheer van een netwerk dat toegankelijk is voor derden;

5° de kwaliteit van het door de aanvrager ingediende ontwikkelingsplan, en in het bijzonder de betrouwbaarheid, de geografische dekking, de snelheid en de kostprijs waarmee de aanvrager het CO₂-net kan uitrollen, rekening houdend met het tijdschema waarbinnen de vereiste vergunningen door de aanvrager worden verkregen en, indien van toepassing, het hergebruik van bestaande netten of pijpleidingen;

6° het vermogen van de aanvrager om te voldoen aan de vereisten inzake onafhankelijkheid en samenstelling van de aandeelhouders bedoeld in artikel 5.

De Regering kan bijkomende criteria toevoegen voor de aanwijzing van een CO₂-netbeheerder. Deze aanvullende criteria hebben niet tot gevolg dat de keuze tussen kandidaten wordt verstoord.

§ 3. Als het mandaat aan het einde van de periode van twintig jaar niet wordt verlengd of in geval van faillissement of ontbinding, eindigt het mandaat van een CO₂-netbeheerder.

De Regering kan de aanwijzing van een CO₂-netbeheerder intrekken, na schriftelijke ingebrekestelling en na de CO₂-netbeheerder te hebben gehoord, in geval van:

1° een significante wijziging in het aandeelhouderschap van de CO₂-netbeheerder die de onafhankelijkheid van het beheer van het CO₂-net in het gedrang brengt, overeenkomstig artikel 6, § 2 en 3;

2° ernstige inbreuk door de CO₂-netbeheerder op zijn verplichtingen krachtens dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

Art. 5. Na de behoeften te hebben geëvalueerd, de CO₂-netbeheerder te hebben geraadpleegd en het advies van de CWaPE te hebben ingewonnen, kan de Regering een beheerder van een lokale CO₂-cluster aanwijzen voor een hernieuwbare periode van twintig jaar, overeenkomstig de voorwaarden die zij bepaalt.

Art. 6. § 1. De CO₂-netbeheerder heeft ofwel een eigendomsrecht ofwel een gebruiksrecht op het CO₂-net dat hij beheert.

§ 2. De CO₂-netbeheerder is, wat zijn rechtsvorm betreft, onafhankelijk van maatschappijen die een emissieactiviteit in een concurrerende sector of een activiteit voor het hergebruik van CO₂ uitoefenen.

Een in lid 1 bedoelde maatschappij mag geen aandelen bezitten die het kapitaal van de CO₂-netbeheerder vertegenwoordigen.

§ 3. Een of meerdere overheidsinstanties bezitten alleen of samen ten minste vijftig procent plus één van de aandelen die het kapitaal van de CO₂-netbeheerder vertegenwoordigen en ten minste vijftig procent plus één van de stemrechten. Deze participatie kan direct of indirect zijn via entiteiten waarin een of meerdere overheidsinstanties alleen of samen ten minste vijftig procent plus één van de aandelen bezitten die het kapitaal vertegenwoordigen en ten minste vijftig procent plus één van de stemrechten.

Voor de toepassing van het eerste lid worden de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de plaatselijke besturen, met inbegrip van de gemeenten, de provincies, de intercommunales en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, alsmede elke publiekrechtelijke instelling die afhangt van voornoemde openbare besturen, als openbare besturen beschouwd. De instellingen waarvan meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan door een overheidsinstantie is aangesteld, worden beschouwd als afhankelijk van een overheidsinstantie.

Art. 7. De CO₂-netbeheerder:

- 1° houdt voldoende technische capaciteit aan om de vervoersbehoeften van het CO₂-net te dekken;
  - 2° stelt plannen van het CO₂-net op, bewaart ze en stelt ze ter beschikking van de Regering;
  - 3° lost onderbrekingen en storingen op het CO₂-net op;
  - 4° houdt registers en logboeken bij van de CO₂ die in het CO₂-net wordt vervoerd;
  - 5° geeft de potentiële gebruikers toegang tot het CO₂-net onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 21 en 25;
- en
- 6° verschaft de gebruikers en potentiële gebruikers de nodige informatie over de toegangsvoorwaarden tot het CO₂-net.

De Regering kan de taken van de CO₂-netbeheerder specificeren.

HOOFDSTUK 4. — *Directe CO₂-leiding*

Art. 8. Voor elke directe CO₂-leiding is voorafgaande toestemming van de CWaPE vereist, na advies van de CO₂-netbeheerder en de beheerder van de lokale CO₂-cluster. De CO₂-netbeheerder en de beheerder van de lokale CO₂-cluster geven hun advies binnen 30 dagen.

De Regering bepaalt, na advies van de CWaPE, de objectieve en niet-discriminerende criteria voor het verlenen van de toestemming, de vergoeding die moet worden betaald voor het onderzoeken van het dossier, de modaliteiten en vereisten waaraan de aanvraag van de kandidaat moet voldoen en de termijn waarbinnen de CWaPE een beslissing moet nemen.

Art. 9. De toestemming om een directe CO₂-leiding te exploiteren is geldig voor de door de Regering vastgestelde periode, die niet langer mag zijn dan twintig jaar. Deze periode kan worden verlengd.

HOOFDSTUK 5. — *Regels inzake zekerheid*

Art. 10. Op voorstel van de CO₂-netbeheerder en na advies van de CWaPE legt de Regering de algemene veiligheidsvoorschriften vast voor het ontwerp, de bouw, de exploitatie en de ontmanteling van het CO₂-net, lokale CO₂-clusters en directe CO₂-leidingen.

Deze algemene voorschriften definiëren in het bijzonder:

- 1° de verplichtingen van de CO₂-netbeheerder, de beheerder van de lokale CO₂-cluster of de beheerder van een directe CO₂-leiding met betrekking tot het voorkomen en behandelen van ongevallen door het opzetten van een veiligheidsbeheersysteem en een noodplan;
- 2° de voorbehouden zone rond het CO₂-net, een lokale CO₂-cluster of een directe CO₂-leiding, en het daaraan verbonden verbod om te bouwen, te bezetten, te werken of aan te planten;
- 3° de ingravingsdiepte van de leidingen en de voorwaarden waaronder een bovengrondse installatie kan worden gebruikt;
- 4° de bescherming van het tracé;
- 5° de bescherming tegen corrosie;
- 6° de gebruikte materialen en de specificatie voor de levering van materialen alsook de testen en controle van materialen;
- 7° de specificaties voor de berekening van de leiding;
- 8° de specificaties voor de uitvoering van de werken op de werf bij de aanleg van leidingen;
- 9° de controle op de samengevoegde onderdelen;
- 10° de controle op de werken na de aanleg en de ontvangttesten op het vlak van de dichtheid;
- 11° de exploitatievoorwaarden, met inbegrip van het toezicht op de pijpleiding, alsook de druk, de temperatuur en de wanddikte;
- 12° de verplichtingen om het CO₂-net, lokale CO₂-clusters en directe CO₂-leidingen te controleren;
- 13° de vereisten inzake de risicoanalyse.

Art. 11. Exploitanten die werken plannen of uitvoeren in de nabijheid van het CO₂-net, een lokale CO₂-cluster of een directe CO₂-leiding, de beheerder van het CO₂-net, de beheerder van de lokale CO₂-cluster en de exploitanten van de directe CO₂-leidingen moeten voldoen aan de verplichtingen die de Regering stelt ten aanzien van de overleg- en informatieverplichtingen waaraan moet worden voldaan bij het uitvoeren van werken in de nabijheid van installaties voor het vervoer van CO₂ via pijpleidingen.

Art. 12. Het CO₂-net, de lokale CO₂-clusters en de directe CO₂-leidingen worden ontworpen, gebouwd, geëxploiteerd en buiten bedrijf gesteld in overeenstemming met de regels die zijn vastgelegd in de artikelen 10, 11 en 32.

De CO₂-netbeheerder, de exploitant van de lokale CO₂-cluster en de exploitanten van directe CO₂-leidingen moeten het CO₂-net, de lokale CO₂-cluster of de directe CO₂-leiding op een economische en veilige manier aanleggen, exploiteren, onderhouden, ontwikkelen en buiten gebruik stellen en moeten redelijke middelen gebruiken om de veiligheid van eigendommen en personen te verzekeren, met respect voor het milieu.

Het CO₂-net, de lokale CO₂-cluster en de directe CO₂-leiding moeten bestand zijn tegen de interne en externe spanningen waaraan ze onder normale bedrijfsomstandigheden kunnen worden blootgesteld, in overeenstemming met de door de Regering bepaalde voorwaarden.

HOOFDSTUK 6. — *Prerogatieven van openbaar nut*

Afdeling 1. — Met betrekking tot het openbaar domein

Art. 13. § 1. De CO₂-netbeheerder en de beheerder van een lokale CO₂-cluster hebben het recht om alle werken uit te voeren die nodig zijn voor de oprichting, de werking en het onderhoud van het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster op, onder of boven het openbaar domein, in overeenstemming met de geldende wettelijke en reglementaire bepalingen en onder de in deze afdeling bepaalde voorwaarden.

§ 2. Wanneer het Gewest en de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen, de provincies en de gemeenten een probleem van verenigbaarheid vaststellen tussen een vervoerinstallatie opgericht onder, op of boven hun openbaar domein en een project van openbaar nut, wordt een kennisgeving, desgevallend reeds in de voorstudiefase, waarin het probleem van verenigbaarheid wordt beschreven en gemotiveerd, gestuurd naar de CO₂-netbeheerder of naar de beheerder van de lokale CO₂-cluster. De CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster wordt uitgenodigd voor een overleg.

Het overleg heeft ten minste betrekking op het beginsel, de modaliteiten en het tijdschema voor de tenuitvoerlegging van de maatregelen die nodig zijn om de verenigbaarheid te waarborgen, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de betrokken partijen.

Indien na afloop van het overleg geen overeenstemming is bereikt, kan de beheerder van het betrokken openbare domein, rekening houdend met de belangen van de betrokken partijen, maatregelen opleggen die bestaan in hetzij de uitvoering van werken voor het onderhoud van de vervoerinstallatie, met inbegrip van de beveiliging ervan, hetzij de wijziging van de locatie of het tracé van de installatie. De modaliteiten voor het implementeren van de bovenstaande maatregelen worden overeengekomen met de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster.

Wijzigingen die op deze manier worden aangebracht, worden uitgevoerd op kosten van de CO₂-netbeheerder of van de beheerder van de lokale CO₂-cluster wanneer ze worden opgelegd om redenen van openbare veiligheid, of om de schoonheid van een site te bewaren, of in het belang van een openbare dienst of van waterlopen, kanalen en openbare wegen, of omwille van wijzigingen aan de toegang tot eigendommen die langs de openbare weg liggen. In andere gevallen moeten ze worden betaald door het Gewest of de publiekrechtelijke rechtspersonen, de provincie of de gemeente, die dan een voorafgaande raming kunnen vragen en, in geval van onenigheid over de prijs van de uit te voeren werken, de werken zelf kunnen uitvoeren.

In afwijking van het vorige lid worden de kosten van de werken, wanneer wijzigingen door het Waalse Gewest of een publiekrechtelijke rechtspersoon op zijn domein en binnen zijn bevoegdheden worden opgelegd aan de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster, gedragen door het Waalse Gewest of de publiekrechtelijke rechtspersoon.

Art. 14. § 1. Elke CO₂-netbeheerder betaalt aan de gemeenten, de provincies en het Gewest een jaarlijkse retributie voor het gebruik van het openbaar domein door het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster waarvan hij het beheer waarneemt.

§ 2. Voor het jaar n en voor een gegeven gemeente wordt het globale bedrag van de retributie vastgelegd op grond van de door de Regering vastgestelde formule.

§ 3. Het globale bedrag van de in § 2 bedoelde retributie is voor 35 bestemd voor het Gewest, voor 1 voor de provincie op het grondgebied waarvan het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster gelegen is en het saldo voor de gemeenten op het grondgebied waarvan het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster gelegen is. De verdeling van het saldo over de gemeenten waar de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster actief is, gebeurt volgens de door de Regering bepaalde formule. Indien een CO₂-netbeheerder of de beheerder van een lokale CO₂-cluster grondgebieden bedient die verspreid zijn over verschillende provincies, wordt het aan elke provincie verschuldigde aandeel proportioneel vastgesteld op basis van de betrokken gemeenten die in dat gebied zijn gelegen, in overeenstemming met de door de Regering vastgestelde formule.

Wanneer nieuwe infrastructuren met betrekking tot het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster worden opgezet, zal de Regering bepalen vanaf welk jaar de retributie moet worden betaald.

§ 4. De Regering bepaalt de methode voor de berekening van de retributie en bepaalt de procedure en de methoden voor de inning van de vergoeding en het verhaal van de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster, het Gewest, de provincie en de gemeente.

Afdeling 2. — Met betrekking tot privé-eigendommen

Art. 15. § 1. De Regering kan, na een openbaar onderzoek, verklaren dat het in het openbaar belang is om een CO₂-net of een lokale CO₂-cluster onder, op of over onbebouwde particuliere grond aan te leggen.

De verklaring van algemeen nut geeft de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster, het recht dergelijke installaties onder, op of boven bedoelde privé-terreinen aan te leggen, er toezicht op te houden en de werken vereist voor de werking en het onderhoud ervan uit te voeren onder de voorwaarden vermeld in de verklaring.

De werken mogen slechts beginnen na afloop van een termijn van twee maanden te rekenen van het moment waarop de betrokken eigenaars, de houders van zakelijke rechten en huurders daarvan bij ter post aangetekende brief in kennis worden gesteld.

Bij de gedeeltelijke bezetting van het privé-erf wordt rekening gehouden met de bestemming ervan. De bezetting geeft niet aanleiding tot ontzetting maar vestigt een wettelijke erfdiensbaarheid van openbaar nut waarbij elke handeling verboden wordt die schade kan berokkenen aan de installaties voor het vervoer van CO₂ of aan hun exploitatie.

§ 2. De begunstigde van de in § 1 bedoelde erfdiensbaarheid moet een toelage betalen ten gunste van de eigenaar van het met deze erfdiensbaarheid bezwaarde erf of van de houders van aan dit erf gebonden zakelijke rechten.

De toelage kan het voorwerp uitmaken van een enige betaling. In dat geval wordt ze beschouwd als forfaitaire toelage; ze is ook betaalbaar in de vorm van een vooruit te betalen jaarlijkse retributie.

§ 3. De Regering bepaalt:

1° de voor de in § 1 bedoelde verklaring van algemeen nut te volgen procedure, met name de vorm van de aanvraag, de documenten die erbij moeten worden gevoegd, de behandeling van het dossier en de onderzoeken die uitgevoerd moeten worden door de met een dergelijke aanvraag belaste overheden, de termijnen waarin de bevoegde overheid moet beslissen en haar beslissing mededelen aan de aanvrager en de voor het onderzoek van het dossier te betalen retributie;

2° de wijze van berekening van de in § 2 bedoelde retributies alsmede de wijze voor het indexeren ervan.

Art. 16. De eigenaar van de met een erfdiensbaarheid bezwaard privé-erf als bedoeld in artikel 15, § 1, kan binnen een termijn van twee jaar na de in 15, § 1, derde lid bedoelde kennisgeving de Regering ervan in kennis stellen dat hij de begunstigde van de erfdiensbaarheid verzoekt het bezette terrein te kopen. Als er geen minnelijke verkoopovereenkomst wordt bereikt tussen de eigenaar van het bezwaard erf en de begunstigde van de erfdiensbaarheid, zijn de bepalingen van artikel 18 van toepassing.

De Regering bepaalt de rechten en verplichtingen van de eventuele houder van zakelijke rechten of van de eventuele huurder in verband met de verkoop van dat fonds.

Art. 17. § 1. Als de eigenaar van het bezwaarde erf of de persoon die gerechtigd is daarop gebouwen op te richten, beslist om op het fonds te bouwen, stelt hij de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster per ter post aangetekende brief in kennis van zijn beslissing. Deze is verplicht om de netinfrastructuur te verplaatsen of te verwijderen als de belanghebbende partij daarom vraagt.

§ 2. Indien hij verzoekt om verplaatsing van de infrastructuur met het oog op de bouw op het bezwaarde erf, mag de betrokkene niet eerder dan achttien maanden na de in paragraaf 1 bedoelde kennisgeving met de werken beginnen. In voorkomend geval kan de Regering de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster extra tijd geven om de vergunningen die verkrijgen die nodig zijn voor deze verplaatsing. Hij informeert de eigenaar van het erf.

De kosten voor het verplaatsen of verwijderen van infrastructuur na een kennisgeving als bedoeld in § 1 worden gedragen door de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster.

§ 3. Als de betrokkene niet om de verplaatsing van de infrastructuur verzoekt, behoudt de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster het recht om toezicht te houden op deze installaties en om de werken uit te voeren die nodig zijn voor de exploitatie, het onderhoud en de herstelling ervan.

§ 4. Na ontvangst van de in § 1 bedoelde kennisgeving kan de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster e eigenaar van het bezwaarde erf voorstellen om het terrein te kopen. Daar licht hij de Regering over in.

Indien geen minnelijke schikking wordt bereikt, zijn de bepalingen van artikel 18 van toepassing.

Art. 18. De CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster ten gunste waarvan een regeringsbesluit van openbaar nut werd uitgevaardigd, kan, op zijn verzoek en binnen de perken van dat besluit, door de Regering gemachtigd worden om de nodige onteigeningen uit te voeren in naam van het Gewest, maar op zijn kosten.

Art. 19. De CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster is bovendien gehouden tot het herstellen van de schade aangericht door de werken die hij heeft uitgevoerd bij de oprichting of de exploitatie van zijn installaties alsmede tot de vergoeding van de schade aangericht aan derden ofwel door deze werken, ofwel door het gebruik van het met de erfdiensbaarheid bezwaarde erf; de schadevergoedingen voor de aangerichte schade zijn geheel ten laste van deze beheerder; ze moeten worden betaald aan de personen die schade hebben geleden; hun bedrag wordt ofwel minnelijk, ofwel door de rechtbanken bepaald.

HOOFDSTUK 7. — *Openbardienstverplichting*

Art. 20. Na ontvangst van het advies van de CWaPE kan de Regering een duidelijk omschreven, transparante en niet-discriminerende openbardienstverplichting opleggen aan de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster om de opdrachten van de CWaPE krachtens dit decreet te financieren, op de naleving waarvan de CWaPE toeziet.

HOOFDSTUK 8. — *Tarieven*

Art. 21. De CWaPE stelt, na goedkeuring door de Regering, een tariefmethodologie vast met betrekking tot de tarieven voor aansluiting, gebruik en ondersteunende diensten die van toepassing zijn op de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster.

Deze methodologie omvat een procedure voor de goedkeuring van de tarieven door de CWaPE en voldoet aan de volgende richtlijnen:

1° de tarieven zijn transparant, niet-discriminerend en billijk voor de gebruikers;

2° de tarieven omvatten de kosten voor aansluiting, gebruik en ondersteunende diensten;

3° de tarieven zijn gericht op een eerlijk evenwicht tussen de kwaliteit van de geleverde diensten en de kosten voor de gebruikers; de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster krijgen een eerlijke winstmarge;

4° de CO₂-netbeheerder en de beheerder van de lokale CO₂-cluster passen afschrijvingstermijnen toe die de verwachte economische levensduur van de activa weerspiegelen.

De tariefmethodologie wordt aangenomen na overleg met de bevoegde overheidsinstanties en met de bevoegde overheden van de andere gewesten waarvan het grondgebied door de pijpleidingen van het CO₂-net wordt doorkruist, om een consistente tarifiering te garanderen.

Art. 22. De CWaPE keurt de tarieven goed voor het CO₂-net en de lokale CO₂-clusters, die zich volledig binnen het Waalse Gewest bevinden.

Als het CO₂-net de grens van het Waalse Gewest overschrijdt, raadpleegt de CWaPE de bevoegde overheidsinstanties en de bevoegde overheden van de andere gewesten waarvan het grondgebied door deze pijpleidingen wordt doorkruist, om een consistente tarifiering te garanderen.

HOOFDSTUK 9. — *Ontwikkeling van het CO₂-net en van de lokale CO₂-clusters*

Art. 23. De CO₂-netbeheerder stelt een ontwikkelingsplan op voor het CO₂-net.

De beheerder van de lokale CO₂-cluster stelt een ontwikkelingsplan op voor de lokale CO₂-clustert.

Het ontwikkelingsplan bestrijkt een periode van minstens tien jaar en wordt jaarlijks herzien.

Het ontwikkelingsplan voor het CO₂-net bevat een gedetailleerde raming van de huidige en toekomstige capaciteitsvereisten, toont aan dat de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster in staat is om een CO₂-net of een lokale CO₂-cluster te ontwikkelen die economisch en technisch aan deze vereisten voldoet en bevat een investeringsprogramma met de volgende doelstellingen:

- 1° de industriële sites of centra van het Waalse Gewest bedienen en onderling verbinden;
- 2° transportcapaciteiten bieden die de hoeveelheden CO₂ kunnen vervoeren;
- 3° het CO₂-net verbinden met bestaande of geplande lokale CO₂-clusters in andere gewesten en buurlanden en, waar nodig, met terminals voor vloeibaarmaking.

Het ontwikkelingsplan voor een lokale cluster voldoet aan de voorwaarden en doelstellingen van de Regering.

De beheerders van terminals voor vloeibaarmaking werken samen met de CO₂-netbeheerder en de beheerder van de lokale CO₂-cluster om het ontwikkelingsplan op te stellen en hen te voorzien van alle informatie die nodig is voor planningsdoeleinden.

Het ontwikkelingsplan wordt jaarlijks ter goedkeuring voorgelegd aan de Regering, na advies van de CWaPE. De Regering kan de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster vragen om met redenen omklede aanvullende toelichtingen of gegevens in het plan op te nemen. De Regering pleegt vooraf overleg met de bevoegde overheidsinstanties en met de bevoegde overheden van de andere gewesten om advies uit te brengen of de ontwikkelingsplannen van de aangewezen beheerders in de andere gewesten goed te keuren.

Zodra het ontwikkelingsplan is goedgekeurd, publiceert de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster het ontwikkelingsplan op zijn website.

De Regering legt de regels en termijnen vast voor de procedure voor het opstellen, goedkeuren en publiceren van het ontwikkelingsplan.

HOOFDSTUK 10. — Toegang van de gebruikers

Art. 24. De vervoerde CO₂-stroom voldoet aan de eisen van artikel D.XI.22,

§ § 1 en 4 van het Wetboek van het beheer van de ondergrondse rijkdommen.

Art. 25. § 1. Potentiële gebruikers wordt toegang verleend onder de in de paragrafen 2 tot en met 5 vermelde voorwaarden:

- 1° tot het CO₂-net om de geproduceerde en afgevangen CO₂ te transporteren;
- 2° tot de lokale CO₂-clusters om de geproduceerde en afgevangen CO₂ te transporteren;
- 3° tot de terminals voor vloeibaarmaking.

§ 2. Potentiële gebruikers dienen een beveiligd verzoek om toegang tot het CO₂-net in bij de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster, met vermelding van alle relevante gegevens, in het bijzonder met betrekking tot de opgevangen CO₂.

De toegang tot het CO₂-net of tot een lokale CO₂-cluster wordt geregeld in een contract, waarvan het model ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de CWaPE, tussen de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster en de gebruiker, dat deze laatste een transparante, eerlijke en niet-discriminerende toegang tot het CO₂-net of tot de lokale CO₂-cluster garandeert. De CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster publiceert de toegangsvoorwaarden op zijn website.

§ 3. De CO₂-netbeheerder en de beheerder van de lokale CO₂-cluster verlenen de potentiële gebruiker toegang tot het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster, rekening houdend met :

- 1° de vervoerscapaciteit die beschikbaar is of redelijkerwijs beschikbaar kan worden gesteld voor het CO₂-net en de lokale CO₂-cluster;
- 2° de noodzaak om de toegang tot het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster te weigeren in geval van onverenigbaarheid van technische specificaties die niet redelijkerwijs kan worden opgelost;
- 3° de redelijke behoeften van de potentiële gebruiker en de belangen van alle andere gebruikers van het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster;
- 4° de opslagcapaciteit die beschikbaar is of redelijkerwijs beschikbaar kan worden gemaakt of de verwerkingscapaciteit van de CO₂-opslaglocatie, de terminal voor vloeibaarmaking of de locatie voor hergebruik van CO₂ waarnaar het afgevangen CO₂ wordt vervoerd.

§ 4. De CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster kan de toegang alleen weigeren op een van de volgende gronden:

- 1° de niet-naleving van de in artikel 24 bedoelde criteria door de CO₂-stroom;
- 2° een gebrek aan capaciteit van het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster, of incompatibiliteit met de technische specificaties ervan;
- 3° een gebrek aan opslag- of verwerkingscapaciteit op de CO₂-opslaglocatie, de terminal voor vloeibaarmaking of de locatie voor hergebruik van CO₂ waarnaar het afgevangen CO₂ wordt vervoerd, of onverenigbaarheid met de technische specificaties ervan.

De CO₂-netbeheerder en de beheerder van de lokale CO₂-cluster moet zijn beslissing om de toegang tot het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster te weigeren motiveren.

Indien de toegang wordt geweigerd op grond van onvoldoende capaciteit in het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster, zal de CO₂-netbeheerder en de beheerder van de lokale CO₂-cluster de capaciteit alleen verhogen of andere werken uitvoeren als dit economisch gerechtvaardigd is. Om de economische rechtvaardiging te beoordelen, houdt de CO₂-netbeheerder en de beheerder van de lokale CO₂-cluster rekening met de overeenkomstig artikel 22 goedgekeurde tarieven. Hij houdt rekening met de financiële bijdrage die de potentiële gebruiker kan leveren aan de capaciteitsverhoging.

De Regering is bevoegd om de CO₂-netbeheerder of de beheerder van lokale CO₂-cluster te bevelen om de ontwikkeling van het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster voort te zetten, na een positieve kosten-batenanalyse door de CWaPE, wanneer de ontwikkeling van het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster van uitzonderlijk economisch belang is. De Regering bepaalt welke procedure van toepassing is en aan welke criteria de kosten-batenanalyse moet voldoen.

De Regering is bevoegd om, binnen de beschikbare middelen, bijkomende steunmaatregelen te nemen die gerechtvaardigd zijn om de ontplooiing van het CO₂-net of de lokale CO₂-cluster aan te moedigen.

§ 5. De terminals voor vloeibaarmaking die voldoen aan de door de Regering vastgestelde criteria zijn op verzoek toegankelijk voor gebruikers.

Het verzoek om toegang tot de terminal voor vloeibaarmaking wordt via beveiligde zending ingediend bij de beheerder van een terminal voor vloeibaarmaking, met vermelding van alle relevante gegevens, in het bijzonder met betrekking tot de afgevangen CO₂.

De toegang tot de terminal voor vloeibaarmaking wordt geregeld in een contract, gevalideerd door de CWaPE, tussen de beheerder van de terminal voor vloeibaarmaking en de gebruiker, dat deze laatste een transparante, eerlijke en niet-discriminerende toegang tot de terminal voor vloeibaarmaking garandeert. Elke beheerder van een terminal voor vloeibaarmaking publiceert de toegangsvoorwaarden op zijn website.

De beheerders van terminals voor vloeibaarmaking verlenen de potentiële gebruiker toegang tot de terminal, rekening houdend met :

1° de capaciteit en technische specificaties van de terminal;

2° de redelijke behoeften van de potentiële gebruiker en de belangen van alle andere gebruikers van de terminal;

De beheerders van terminals voor vloeibaarmaking kunnen toegang weigeren om een van de volgende redenen:

1° de niet-naleving van de in artikel 24 bedoelde criteria door de CO₂-stroom;

2° het gebrek aan capaciteit of de onverenigbaarheid met de technische specificaties van de terminal.

De beheerders van terminals voor vloeibaarmaking motiveren het besluit om toegang tot de betrokken terminal voor vloeibaarmaking te weigeren.

HOOFDSTUK 11. — *Geschillenbeslechting*

Art. 26. § 1. De Gewestelijke Bemiddelingsdienst van de CWaPE is verantwoordelijk voor het onderzoeken en behandelen van vragen en klachten met betrekking tot het vervoer van CO₂ via pijpleidingen of met betrekking tot de activiteiten van een CO₂-netbeheerder, een beheerder van een lokale CO₂-cluster, een exploitant van een directe CO₂-leiding of een terminal voor vloeibaarmaking, een gebruiker of een potentiële gebruiker voor zover dit verzoek of deze klacht binnen de gewestelijke bevoegdheid valt.

§ 2. Elke CO₂-netbeheerder, elke beheerder van een lokale CO₂-cluster, elke exploitant van een directe CO₂-pleiding of van een terminal voor vloeibaarmaking elke gebruiker of potentiële gebruiker kan de zaak voorleggen aan de Gewestelijke Bemiddelingsdienst.

Onverminderd andere modaliteiten waarin dit decreet voorziet, worden vragen en klachten per post, fax of e-mail ingediend bij de Gewestelijke Bemiddelingsdienst. Klachten zijn alleen ontvankelijk als de klager kan aantonen dat hij eerder minnelijke stappen heeft ondernomen met de CO₂-netbeheerder, de beheerder van een lokale CO₂-cluster, de exploitant van een directe CO₂-leiding of van een terminal voor vloeibaarmaking, de gebruiker of potentiële gebruiker, en als de laatste stappen van de klager niet meer dan één jaar voor de datum waarop de klacht werd ingediend, werden ondernomen.

De Regering bepaalt de modaliteiten voor het onderzoek van de dossiers door de Gewestelijke Bemiddelingsdienst.

§ 3. Met de instemming van de betrokken partijen probeert de Gewestelijke Bemiddelingsdienst de standpunten van de partijen met elkaar te verzoenen om een minnelijke schikking tussen hen mogelijk te maken.

De Regering stelt de regels voor de bemiddelingsprocedure vast.

§ 4. Indien de Gewestelijke Bemiddelingsdienst tijdens het onderzoek van de zaak vaststelt dat de CO₂-netbeheerder, de beheerder van een lokale CO₂-cluster, de exploitant van een directe CO₂-pleiding of van een terminal voor vloeibaarmaking, specifieke bepalingen van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan niet heeft nageleefd, kan hij de zaak doorverwijzen naar het directiecomité van de CWaPE met het oog op de toepassing van de procedure bedoeld in artikel 31.

§ 5. De Gewestelijke Bemiddelingsdienst neemt de activiteiten bedoeld in dit artikel op in zijn activiteitenverslag bedoeld in artikel 48 van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt.

Art. 27. § 1. Elk geschil met betrekking tot het CO₂-net, een lokale CO₂-cluster, een directe CO₂-leiding of een terminal voor vloeibaarmaking betreffende de verplichtingen die bij of krachtens dit decreet aan de beheerder van het CO₂-net, de beheerder van de lokale CO₂-cluster, de exploitant van de directe CO₂-leiding of de beheerder van de terminal voor vloeibaarmaking worden opgelegd, met uitzondering van de burgerlijke rechten en verplichtingen, kan worden voorgelegd aan de geschillenkamer bedoeld in artikel 49 van het besluit van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt.

Voor de andere geschillen is de Geschillenkamer gemachtigd om het verzoek aan de Gewestelijke Bemiddelingsdienst over te maken indien blijkt dat een bemiddelingspoging opportuun zou zijn. In dat geval brengt zij de partijen daarvan op de hoogte. Indien het verzoek aan de Gewestelijke Bemiddelingsdienst wordt overgemaakt, worden de vigerende proceduretermijnen voor de Geschillenkamer opgeschort gedurende de tijd die nodig is voor het afsluiten van de bemiddelingsprocedure.

§ 2. De zaak wordt aan de Geschillenkamer voorgelegd door middel van een verzoekschrift dat aangetekend wordt verzonden of op een andere wijze die door de Regering conform is verklaard.

Voorafgaand aan haar beslissing nodigt de Geschillenkamer de partijen uit om voor haar te verschijnen, indien zij dit passend acht of op verzoek van een van de partijen. Indien ze het wensen, kunnen de partijen zich door een raadsman laten bijstaan.

De Geschillenkamer kan overgaan of laten overgaan tot nodige onderzoeksmaatregelen en, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen.

§ 3. De Geschillenkamer brengt haar beslissing uit binnen drie maanden na de aanhangigmaking van de zaak. De termijn wordt met twee maanden verlengd indien de Kamer beslist heeft tot onderzoekshandelingen over te gaan of te laten overgaan overeenkomstig vorige paragraaf. Een nieuwe verlenging van de termijn is mogelijk mits toestemming van de klachtindiener.

De beslissingen van de Geschillenkamer zijn gemotiveerd en bindend.

§ 4. Bij dringende noodzaak kan een verzoek om voorlopige maatregelen bij de Geschillenkamer aanhangig worden gemaakt. Ter ondersteuning van zijn aanvraag moet de aanvrager de ernstige en moeilijk te herstellen schade aantonen die hij waarschijnlijk zal lijden indien dergelijke maatregelen uitblijven.

§ 5. Tegen de beslissingen van de Geschillenkamer kan binnen dertig dagen na de kennisgeving ervan of, bij gebreke van kennisgeving, na de dag waarop zij ter kennis van de Geschillenkamer zijn gekomen, beroep worden ingesteld bij het Marktenhof. Het beroep staat open voor de partijen bij het geschil voor de Geschillenkamer en voor iedere belanghebbende.

Ook als de Geschillenkamer niet binnen de in § 3 gestelde termijn tot een beslissing komt, kan de meest gereede partij het geschil binnen dertig dagen na het verstrijken van de in § 3 gestelde termijn aanhangig maken bij het Marktenhof.

De Regering kan in de zaak tussenkomen, zonder dat deze tussenkoms de procedure evenwel kan vertragen.

Het in lid 1 bedoelde beroep heeft geen schorsende kracht.

Het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing op alle aspecten van de procedure voor het Marktenhof.

Art. 28. Elke benadeelde partij heeft het recht om, voor de CWaPE, een klacht neer te leggen, met het oog op zijn heroverweging binnen twee maanden na de bekendmaking van een beslissing van de CWaPE of van het voorstel van beslissing bepaald door de CWaPE in het kader van een raadplegingsprocedure. Deze klacht heeft geen schorsende werking tenzij ze is ingesteld tegen een beslissing tot het opleggen van een administratieve boete.

Na ontvangst van de klacht bevestigt de CWaPE de ontvangst ervan, met vermelding van de datum waarop de klacht is ontvangen.

De CWaPE beslist binnen een termijn van twee maanden te rekenen van de ontvangst van de klacht of van de bijkomende informatie die zij gevraagd heeft.

HOOFDSTUK 12. — Toezicht van de effecten op het milieu en de menselijke gezondheid

Art. 29. § 1. De Regering zet een systeem van routinematige en niet-routinematige inspecties op het CO₂-net, de lokale CO₂-clusters alsook op de directe CO₂-leidingen en de terminals voor vloeibaarmaking op met het doel de naleving van de eisen van dit decreet te controleren en te bevorderen en de effecten op het milieu en de volksgezondheid te monitoren.

§ 2. In geval van een lek of een belangrijke onregelmatigheid brengt de CO₂-netbeheerder, de beheerder van de lokale CO₂-cluster, de exploitant van de directe CO₂-leiding of de exploitant van de terminal voor vloeibaarmaking onmiddellijk de Waalse Regering en de burgemeester en gouverneur van de betrokken provincie op de hoogte. Hij treft de nodige corrigerende maatregelen, waaronder maatregelen betreffende de bescherming van de volksgezondheid. In geval van lekkages en significante onregelmatigheden die een lekkagerisico inhouden, stelt de exploitant ook de in artikel 10 van het decreet van 10 november 2004 bedoelde autoriteit daarvan in kennis.

Corrigerende maatregelen worden genomen op basis van het noodplan bedoeld in artikel 10, tweede lid, 1°.

De Regering kan van de exploitant op elk moment eisen de nodige corrigerende maatregelen te treffen, alsmede maatregelen betreffende de bescherming van de volksgezondheid. Deze kunnen een aanvulling zijn op of verschillen van die welke in het plan met corrigerende maatregelen zijn opgenomen.

De Regering kan ook altijd zelf corrigerende maatregelen treffen.

Wanneer de exploitant nalaat de nodige corrigerende maatregelen te treffen, neemt de Regering de vereiste corrigerende maatregelen zelf.

HOOFDSTUK 13. — Controle en administratieve boete

Art. 30. § 1. De CWaPE kan elke persoon die onderworpen is aan de toepassing van dit decreet bevelen haar binnen een door haar vastgestelde termijn alle informatie te verstrekken die nodig is voor de uitvoering van haar taken, met uitzondering van persoonsgegevens. De geadresseerde van het bevel verstrekt de gevraagde informatie binnen de gestelde termijn.

Bij gebreke van een reactie op het door de CWaPE uitgevaardigde bevel en onverminderd de mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve boete in de zin van artikel 31 wegens niet-naleving van het bevel, is de voorzitter of een directeur van de CWaPE gemachtigd om :

1° elk ogenblik de installaties, lokalen, terreinen en andere plaatsen te betreden, behalve als ze een woning vormen in de zin van artikel 15 van de Grondwet;

2° een kopie van de gevraagde informatie te nemen of ze tegen ontvangstbewijs mee te nemen;

3° elke persoon vragen te stellen over elk feit in verband met dit artikel en zijn antwoorden registreren.

De in lid 2 bedoelde machtiging staat geen toegang met geweld of dwang tot bedrijfsruimten toe indien de betrokken personen niet meewerken, en de betrokken persoon kan altijd zijn zwijgrecht uitoefenen.

Bij deze gelegenheid heeft het lid van het directiecomité van de CWaPE een schriftelijk mandaat van het directiecomité bij zich waarin de redenen voor de inspectie ter plaatse zijn vermeld en waarin de voorwaarden van dit artikel zijn opgenomen.

Het lid van het directiecomité van de CWaPE stelt een proces-verbaal op. Onverminderd lid 3 zijn de CO₂-netbeheerder, de beheerder van de lokale CO₂-cluster, de exploitant van een directe

CO₂-leiding of van een terminal voor vloeibaarmaking en, indien van toepassing, hun dochterondernemingen, verplicht zich aan de overeenkomstig deze paragraaf uitgevoerde inspectie ter plaatse te onderwerpen, op straffe van een administratieve boete in de zin van artikel 31.

§ 2. De CWaPE mag in elk geval een controle ter plaatse uitvoeren van de gegevens en installaties van de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster, of van een terminal voor vloeibaarmaking en, indien van toepassing, hun dochterondernemingen.

Art. 31. Onverminderd de andere maatregelen waarin dit decreet voorziet, kan de CWaPE elke persoon die onderworpen is aan de toepassing van dit decreet en aan wie verplichtingen worden opgelegd krachtens dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten, onder meer met betrekking tot de tariefmethodologie van toepassing op de CO₂-netbeheerder of de beheerder van de lokale CO₂-cluster, bevelen om deze bepalingen, met inbegrip van de beslissingen genomen door de CWaPE op grond van deze bepalingen, na te leven binnen de termijn die zij bepaalt.

Indien de CWaPE vaststelt dat de betrokken persoon na het verstrijken van de in het eerste lid bedoelde termijn in gebreke blijft bij de naleving ervan, kan de CWaPE een administratieve boete opleggen, waarvan zij het bedrag bepaalt. Dit mag niet minder dan 250 euro of meer dan 100 000 euro per dag zijn. De beslissing van de CWaPE wordt genomen uiterlijk zes maanden na het verstrijken van de termijn die in het bevel bedoeld in het eerste lid is vastgesteld.

De CWaPE kan ook, binnen de zes maanden na kennisneming van hun aanstelling en uiterlijk binnen de vijf jaar na hun aanstelling, een administratieve boete opleggen voor inbreuken op specifieke bepalingen van dit decreet, zijn uitvoeringsbesluiten of de tariefmethodologie van 250 euro tot 200.000 euro of drie procent van de omzet die de persoon in kwestie heeft behaald op de gewestelijke markt voor het vervoer van CO₂ via pijpleidingen tijdens het laatste boekjaar, indien deze hoger is.

De artikelen 53bis tot 53 septies van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt zijn van toepassing.

HOOFDTUK 14. — Vergunning om broeikasgassen uit te stoten.

Art. 32. § 1. Het CO₂-net, de lokale CO₂-clusters en directe CO₂-leidingen die verbonden zijn met een CO₂-opslaglocatie zijn onderworpen aan een broeikasgasemissievergunning die door de Regering wordt afgegeven.

§ 2. De Regering bepaalt de procedure voor de behandeling van aanvragen voor vergunningen voor broeikasgasemissies en beslist over de inhoud van de aanvraag en de vergunningsbeslissing.

De Regering zal een broeikasgasemissievergunning afgeven voor emissies van het CO₂-net, de lokale CO₂-clusters en directe CO₂-leidingen als zij van mening is dat de beheerder van het CO₂-net, de beheerder van de lokale CO₂-clusters of de exploitant van de directe CO₂-leidingen in staat is de broeikasgasemissies te bewaken en aan te geven.

De broeikasgasemissievergunning bevat een monitoringprogramma.

De CO₂-netbeheerder, de beheerder van de lokale CO₂-cluster of de exploitant van een directe CO₂-leiding kan het monitoringsprogramma bijwerken en vervolgens ter goedkeuring voorleggen aan de Regering.

§ 3. De CO₂-netbeheerder, de beheerder van de lokale CO₂-cluster of de exploitant van een directe CO₂-leiding brengen de Regering op de hoogte van alle geplande wijzigingen van de aard, de exploitatie of de uitbreiding van het CO₂-net, een lokale CO₂-cluster en directe CO₂-leidingen die kunnen vereisen dat de vergunning wordt bijgewerkt. Indien nodig zal de Regering de vergunning bijwerken. In het geval van een verandering in de identiteit van de CO₂-netbeheerder, de beheerder van de lokale CO₂-cluster of de exploitant van een directe CO₂-leiding, zal de Regering de vergunning bijwerken om de naam en het adres van de nieuwe beheerder of de nieuwe exploitant op te nemen.

De Regering bepaalt de procedure voor de opschorting en de intrekking van de vergunning.

HOOFDSTUK 15. — Overgangs- en slotbepalingen

Art. 33. Voor de eerste aanwijzing van de CO₂-netbeheerder publiceert de Regering uiterlijk negentig dagen na de datum van bekendmaking van dit besluit in het *Belgisch Staatsblad* een oproep tot kandidaatstelling in het *Belgisch Staatsblad*.

De uiterste termijn voor het indienen van aanvragen is negentig dagen vanaf de publicatie van de oproep tot kandidaatstelling.

Binnen honderdtachtig dagen na de uiterste datum voor het indienen van aanvragen wijst de Regering de CO₂-netbeheerder aan.

Art. 34. In artikel 8, § 1, van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, vervangen bij het decreet van 11 mei 2018 en gewijzigd bij het decreet van 2 mei 2019, wordt tussen de leden 2 en 3 een lid ingevoegd dat luidt als volgt:

“De distributienetbeheerder kan activiteiten uitvoeren voor het beheer van een lokale CO₂-cluster.”.

Art. 35. In artikel 7, § 1, van het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt, voor het laatst gewijzigd bij het decreet van 11 mei 2018, wordt tussen de leden 2 en 3, een punt 2^obis ingevoegd, luidend als volgt:

“De distributienetbeheerder kan activiteiten uitvoeren voor het beheer van een lokale CO₂-cluster.”.

Art. 36. In artikel D.XI.31 van het decreet van 14 maart 2024 tot instelling van het Wetboek van het beheer van de ondergrondse rijkdommen:

1° in paragraaf 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) 1° de woorden “tot de transportnetwerken en” worden opgeheven;

b) 2° het tweede lid wordt opgeheven;

2° in paragraaf 2 worden de woorden “Exploitanten van transportnetwerken en” opgeheven;

3° in paragraaf 3 worden de woorden “van het transport” opgeheven.

Art. 37. In artikel D.XI.32 van het decreet van 14 maart 2024 tot instelling van het Wetboek van het beheer van de ondergrondse rijkdommen worden de woorden “het transportnetwerk of” en de woorden “het betrokken transportnetwerk of” opgeheven.

Kondigen dit decreet af, bevelen dat het in het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Namen, 28 maart 2024.

De Minister-President,

E. DI RUPO

De Vice-Minister-President en Minister van Economie, Buitenlandse Handel, Onderzoek, Innovatie, Digitale Technologieën, Ruimtelijke Ordening, Landbouw, het “IFAPME”, en de Vaardigheidscentra,
W. BORSUS

De Vice-Minister-President en Minister van Klimaat, Energie, Mobiliteit en Infrastructuren,
Ph. HENRY

De Vice-Minister-President en Minister van Werk, Vorming, Gezondheid, Sociale Actie en Sociale Economie, Gelijke Kansen en Vrouwenrechten,

Ch. MORREALE

De Minister van Ambtenarenzaken, Informatica, Administratieve Vereenvoudiging, belast met Kinderbijslag, Toerisme, Erfgoed en Verkeersveiligheid,

V. DE BUE

De Minister van Huisvesting, Plaatselijke Besturen en Stedenbeleid,
Ch. COLLIGNON

De Minister van Begroting en Financiën, Luchthavens en Sportinfrastructuur,
A. DOLIMONT

De Minister van Leefmilieu, Natuur, Bossen, Landelijke Aangelegenheden en Dierenwelzijn,
C. TELLIER

Nota

(1) Zitting 2023-2024.

Stukken van het Waals Parlement, 1639 (2023-2024) Nrs. 1 tot 6.

Volledig verslag, plenaire zitting van 27 maart 2024

Bespreking.

Stemming.